

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 379

Bursa Milletvekili İbrahim Öktem ve 3 arkadaşının, 3512 sayılı Cemiyetler Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/433)

12 . 2 . 1963

Millet Meclisi Başkanlığına

28 Haziran 1938 tarih ve 3512 sayılı Cemiyetler Kanununun Anayasaya aykırı bulunan hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Anayasaya aykırı olmasından doğan önemi yanında, sendika hürriyetiyle yakından ilgisi dolayısıyla, bu kanun teklifimizin İçişleri ve Adalet komisyonlarından seçilecek dörder üyeden kurulu geçici bir komisyonda görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Bursa Milletvekili I. Öktem	İstanbul Milletvekili R. Ülker	İstanbul Milletvekili C. Kırca	İzmir Milletvekili Ş. Bakışık
--------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------

3512 sayılı Cemiyetler Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi gerekçesi

GEREKÇE

28 Haziran 1938 tarih ve 3512 sayılı Cemiyetler Kanununun 12 nci maddesi şu hükmü taşımaktadır : «Devlet, hususi idareler ve belediyelerle Devlete bağlı kurumlardan hizmet karşılığı maaş ve ücret alanlar, buldukları işin sıfat ve mahiyeti ile cemiyet kuramazlar» hükmü 4 Nisan 1951 de Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş ve antidemokratik hükümleri tesbitle görevli ilim komisyonu raporunda dernek kurma hak ve hürriyetini sınırlıyan bir madde, olarak tavsif edilmiş ve son defa Anayasaya aykırı kanunları tesbitle görevli Bakanlıklararası komisyon raporunda da, sendika kurma hakkına yani Anayasamızın 46 ncı maddesine aykırı bulunmuştur. İster o şekilde, ister bu şekilde olsun, bu madde, Anayasaya aykırılığında birleşmiş bir madde olarak görülmektedir. İşte bu sebeple kaldırılmasını teklif etmekteyiz.

Aynı kanunun 29 ncu maddesinde, «Zabıta, cemiyetlerin merkez ve müesseselerine mahallin en büyük mülkiye âmirinden verilen ve istenildiği zaman ibraza mecbur olduğu yazılı emri hâmil olarak her zaman girmeye salâhiyetlidir.» hükmü Anayasamızın 16 ncı maddesine yani dernek kurma hakkının özüne aykırıdır. Yukarıda zikri geçen komisyonca da antidemokratik kanunların antidemokratik hükümleri arasında sayılmıştır. Bu sebeple bu maddenin de Anayasamızın 16 ncı maddesine kıyasen değiştirilmesini teklif etmekteyiz.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No: 2/433
Karar No: 2

2 . 9 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Bursa Milletvekili İbrahim Öktem ve üç arkadaşının, 3512 sayılı Cemiyetler Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi :

28 Haziran 1938 tarih ve 3512 sayılı Cemiyetler Kanununun 12 nci maddesi ile bu kanunun 29 ncu maddesinin Anayasamızın 16 ve 46 nci maddelerinde yer alan hükümlere mugayir bulunduğu görülmüş ve teklif veçhile 12 nci maddenin tamamen kaldırılmasına, 29 ncu maddenin ise İbrahim Öktem ve arkadaşları tarafından verilen kanun teklifindeki şekle göre tadiline ittifakla karar verilmiştir.

Teklifin, öncelik ve ivedilikle görüşülmesini teminen Genel Kurulun tasvibine sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı

Yozgat

I. Hakki Akdoğan

Sözcü

Erzurum

Adnan Şenyurt

Edirne

İlhami Ertem

Kâtip

Konya

İhsan Kabadayı

Giresun

Nizamettin Erkmen

Adıyaman

Arif Atalay

BURSA MİLLETVEKİLİ İBRAHİM ÖKTEM
VE 3 ARKADAŞININ TEKLİFİ

*3512 sayılı Cemiyetler Kanununun Anayasaya
aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun
teklifi*

MADDE 1. — 28 Haziran 1938 tarihli ve 3512 sayılı Cemiyetler Kanununun 12 nci maddesi kaldırılmış ve 29 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 29. — Kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; millî güvenlik veya kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de, mahallin en yüksek mülkiye âmirinin yazılı em-

ri olmadıkça, zabıta, derneklerin merkez, şube ve müesseselerine giremez. Hâkim kararı veya mülki âmirin emri, her istenildiği zaman zabıtaca ibraz edilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.